

Sisäinen valvonnan raportointi 2023, pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Kokoltk 21.12.2023 § 120
2178/00.01.02.00/2023

Valmistelija: Terhi Ahonen puh. 044 718 8177,
terhi.ahonen1(at)pshyvinvointialue.fi, Olli Siitonen puh. 044 711
3763, olli.siitonen(at)pshyvinvointialue.fi, Antti Haataja puh. 044 718
8150, antti.haataja(at)pshyvinvointialue.fi

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut- toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Sisäiseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä tekniset valvontatoimenpiteet. Vuoden 2023 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti olivat omavalvonnan toteutuminen, määräaikojen noudattaminen palveluihin pääsyn tai palvelun osalta sekä työajanseurannan järjestäminen ja työaikapoikkeamien hallinta.

Toimialan sisäisessä valvonnassa huomattiin joitakin poikkeamia. Talouden osalta havaittiin, että esimerkiksi palkkojen oikeellisuuden tarkistamisen prosessi ei toimi optimaalisesti. Hyvinvointialueen talouden seuranta ja raportointijärjestelmät vaativat kehittämistä. Poikkeamat on kuvattu sisäisen valvonnan suunnitelma ja raportti vuodelle 2023 sekä sisäisen valvonnan selonteko 2023 asiakirjoissa.

Kehittämiskohteista prioriteeteiksi tulevalle vuodelle on suunniteltu toimialalla työhyvinvointisuunnitelmien laadinta ja pelastustoimen omavalvonnan sisällöllinen kehittäminen ja vaiheittain toteutettava käyttöön ottaminen. Kehittämiskohteet palveluittain on kuvattu sisäisen valvonnan suunnitelma ja raportti vuodelle 2023 sekä sisäisen valvonnan selonteko 2023 asiakirjoissa.

Toimialalla riskienarviointi tehtiin osana talousarvion laadintaa. Vuonna 2023 toimialalla toteutuneista riskeistä merkittävimpinä voidaan pitää:

- arkipyhäkorvausten vaikutus budjetin ja sijaismäärärahojen ylitykseen
- henkilöstökulujen kohdistumiseen sisältyvät kirjaus- ja tiliöintivirheet
- valtakunnallinen pelastajapula
- ensihoidon työturvallisuus

Toimialan merkittävimmiksi riskeiksi on lisäksi arvioitu mm. avainhenkilöriskit, taloudelliset riskit toiminnalle sekä pelastuskalustoon liittyvät riskit. Merkittävät riskit on kuvattu sisäisen valvonnan suunnitelma ja raportti vuodelle 2023 sekä sisäisen valvonnan selonteko 2023 asiakirjoissa.

Riskien hallitsemiseksi kiinnitetään jatkossa huomiota mm. paikallisneuvotteluissa sopimusten tarkempaan sisältöjen kirjaamiseen, talouden seurantaan sekä tarvittaessa mahdolliseen palvelutasopäätöksen uudelleen arviointiin talouden raamin mukaisesti. Riskienhallinnan kehittäminen koetaan tärkeäksi ja sitä halutaan kehittää.

Arvioidut riskit aikataulutettuine hallintatoimenpiteineen on kirjattu hyvinvointialueen riskienhallintajärjestelmään.

Johtopäätöksenä toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta voidaan todeta, että kulunut vuosi on ollut työntäyteinen hyvinvointialueen uudelleenorganisoinnin, henkilöstön, talouden ja yleishallinnon osalta. Pelastuslaitoksella on laadittu omavalvontaohjelma, johon sisäinen valvonta ja riskienhallinta linkittyy vahvasti. Omavalvonnan avulla pyritään takaamaan, että toimiala pystyy tarjoamaan laadukkaista palveluja asiakkaille palvelutasopäätöksessä määritellyn mukaisesti. Pelastustoimen omavalvonnan normiohjaus tulee sisäministeriöstä. Myös pelastuslaitosten kumppanuusverkosto ohjaa ja tukee omavalvonnan prosessissa. Hyvinvointialueen konsernihallinnon ohjausta tarvitaan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kehittämiseen. Hyvinvointialue seuraa aktiivisesti palvelujen laatua ja määrää sekä sitä, toteutuvatko ne vaatimusten ja tarpeen mukaisesti.

Voidaan todeta, että sisäinen valvonta, riskienhallinta ja omavalvonta ovat toisiinsa vahvasti linkittyneitä. Näitä elementtejä tulee kehittää edelleen toisiaan tukeviksi elementeiksi toimialan päivittäisissä toiminnoissa. Toimialan palveluissa ei havaittu sisäisessä valvonnassa merkittäviä poikkeamia.

Esityslistan liitteenä:

Sisäisen valvonnan selonteko 2023.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen turvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun katsaus 2023.

Esityslistan oheisaineistona:

Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut toimialan sisäisen valvonnan suunnitelma- ja raportti vuodelle 2023 (salassa pidettävä, JulKL 24 § 15 kohta).

Valmistelijan päätösehdotus:

Kokonaisturvallisuuslautakunta hyväksyy pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut toimialan sisäisen valvonnan selonteon ja esittää sen tiedoksi aluehallitukselle.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi:

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta varmistavat hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaista toimintaa, joka käytännössä liittyy toiminnan ja talouden ohjauksen tilivelvollisuuteen, ohjaukseen sekä vastuujärjestelmään.

Toimivallan peruste hallintosääntö 44 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 16

Esittelijä pelastustoimi- ja turvallisuuspalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Kokonaisturvallisuuslautakunta päättää:
- hyväksyä pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut toimialan sisäisen valvonnan selonteon.
- hyväksyä hyvinvointialueen turvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun katsauksen.
- esittää selonteon sekä turvallisuus- ja varautumiskatsauksen tiedoksi aluehallitukselle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkitään pöytäkirjaan, että Paavo Tiitta, Terhi Ahonen ja Olli Siitonen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn päätteeksi klo 17.56.